

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการสร้างคนให้มีกำลังกาย กำลังใจ และกำลังปัญญาให้สูงขึ้น เพื่อนำกำลังจากการศึกษาไปใช้ช่วยตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีความเจริญงอกงามและความมั่นคง การศึกษาจึงไม่ใช่เพียงการใช้ชีวิตระยะเวลาหนึ่งในโรงเรียนเท่านั้น แต่เป็นเสมือนปัจจัยในการดำรงชีวิตที่ทุกคนต้องแสวงหาและเพิ่มพูนอยู่ตลอดเวลาเพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว หน้าที่การงานตลอดจนความก้าวหน้าและความมั่นคงของประเทศ (บมจ. ธนาคารกสิกรไทย, 2539) ด้วยเหตุนี้ การศึกษาจึงเป็นพลังสำคัญของการพัฒนาคนและการศึกษานอกระบบโรงเรียนซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมทางการศึกษา ที่จัดบริการให้แก่บุคคล ทุกเพศ ทุกวัย เพื่อสนองตอบตามความต้องการของแต่ละบุคคล โดยจะต้องจัดให้มีความกว้างขวางทั่วถึงต่อเนื่องตลอดเวลาและมีความหลากหลาย ยืดหยุ่น เพื่อให้บุคคลเกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ทักษะ ทศนคติ และค่านิยมที่ดี ซึ่งจะเห็นได้ว่าการศึกษานอกระบบโรงเรียนได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการให้บริการแก่บุคคลในรูปแบบที่หลากหลาย การเกิดเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ ระบบข่าวสารข้อมูล รวมถึงเทคโนโลยีอื่น ๆ ทำให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามไปด้วย ความรู้ที่เรียนมาจากในระบบโรงเรียนไม่สามารถนำมาใช้ได้ตลอดชีวิตทำให้บุคคลมีความต้องการการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2538) ซึ่งการศึกษาต่อเนื่องเป็นประเภทหนึ่งของการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่เป็นการให้การศึกษาแก่บุคคลที่ได้รับการศึกษามาระยะหนึ่งและต้องการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อตอบสนองความต้องการส่วนตัวบางประการ เช่น การฝึกอบรมของหน่วยงานต่าง ๆ การศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช เป็นต้น (อุ้นตา นพคุณ, 2523)

การศึกษาทางไกล (Distance Education) หรือเรียกอีกชื่อว่า การเรียนทางไกล (Distance Learning) เป็นระบบการเรียนการสอนที่ไม่มีชั้นเรียน แต่อาศัยสื่อประสม ได้แก่ สื่อทางไปรษณีย์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และการสอนเสริม รวมทั้งศูนย์บริการการศึกษา

เป็นหลัก โดยมุ่งให้ผู้เรียนเรียนได้ด้วยตนเองอยู่ที่บ้าน ไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียนตามปกติ (วิจิตรศรีธำณ, 2529) จะเห็นได้ว่าการศึกษาทางไกลเป็นการศึกษาที่ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนการสอนด้วยตนเอง และเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งการจัดกิจกรรมจะเน้นการใช้สื่อประสม โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลักสำคัญ และใช้สื่อเสริมประเภทวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ การพบกลุ่มเข้ามาช่วยเพื่อเป็นการเพิ่มเติมความรู้ ประสบการณ์ใหม่ ทบทวนความรู้ ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ซึ่ซ้น กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ได้นำหลักการของการจัดการศึกษาทางไกลมาดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเรียกวิธีการเรียนนี้ว่า วิธีเรียนทางไกล เพื่อเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนโดยทั่วไปที่พลาดโอกาสจากการศึกษาในระบบโรงเรียน ซึ่งวิธีเรียนทางไกลนี้เป็นวิธีเรียนที่มีนักศึกษาเป็นจำนวนมากกว่าวิธีเรียนแบบอื่น ๆ คือ วิธีเรียนแบบชั้นเรียน และวิธีเรียนด้วยตนเอง ดังจากรายงานสถิติการศึกษานอกโรงเรียน ปีงบประมาณ 2538 มีผู้ลงทะเบียนเรียนวิธีเรียนทางไกลทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย รวม 1,869,758 คน วิธีเรียนด้วยตนเอง จำนวน 247,763 คน และวิธีเรียนแบบชั้นเรียน จำนวน 136,982 คน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2539)

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล นักศึกษาจะศึกษาด้วยตนเองจากสื่อการเรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นสื่อประสม และศึกษาโดยกระบวนการกลุ่ม ซึ่งเป็นกลุ่มของผู้เรียนร่วมกันคิดร่วมกันวางแผนการเรียน ทั้งการเรียนรู้เป็นรายบุคคล และการเรียนเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย การวางแผนการเรียนจะทำการเป็นรายสัปดาห์ในการพบกลุ่ม การเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่มเพื่ออภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ฝึกทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ หรือการตัดสินใจเลือกการปฏิบัติ ที่เหมาะสมสำหรับตนเองและกลุ่ม (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2538) โดยมีครูประจำกลุ่มเป็นผู้ที่คอยดูแลช่วยเหลือนักศึกษา ให้ได้ทำกิจกรรมการเรียนตลอดภาคเรียน ซึ่งบทบาทหน้าที่หลักของครูประจำกลุ่มวิธีเรียนทางไกล ในด้านการเรียนการสอน คือ แนะนำกลุ่มผู้เรียนให้ทำงานโดยกระบวนการกลุ่ม (กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน, มปป.) จากการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล จะมีนักศึกษาเป็นจำนวนมาก บุคลากรที่จัดการเรียนการสอนต้องอาศัยทั้งครูประจำการในโรงเรียน และรับสมัครผู้จบการศึกษาจากสาขาอาชีพต่าง ๆ เข้ามาเป็นครูประจำกลุ่ม และครูประจำกลุ่มเหล่านี้เป็นเสมือนผู้กุมวัตถุประสงศ์ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งความรู้ของครูที่มีอยู่เดิมอาจไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ตามหลักการจัดการศึกษานอกโรงเรียนหรืออาจไม่เพียงพอต่อการพัฒนา

คุณภาพการเรียนการสอนที่ต้องก้าวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้จัดการฝึกอบรมขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพของครูประจำกลุ่ม โดยมุ่งให้มีความรู้ความเข้าใจทั้งด้านงานการศึกษานอกโรงเรียน บทบาทหน้าที่ของครูประจำกลุ่ม ตลอดจนการให้เนื้อหาในด้านการสอน การวัดผลและการประเมินผล และการแนะแนว (สถาบันการศึกษาและพัฒนาเนื่องสตรีนคร, มปป.) ถึงแม้ว่าจะมีการฝึกอบรมผู้ที่เข้ามาเป็นครูประจำกลุ่ม การศึกษานอกโรงเรียนวิธีเรียนทางไกลก่อน แต่ก็ยังพบว่า การปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มในเรื่องการพบกลุ่มของนักศึกษาวิธีเรียนทางไกลไม่เป็นไปตามหลักการของการพบกลุ่ม ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มส่วนใหญ่ไม่ได้นัดที่จะคิดกิจกรรมกลุ่มที่ใช้ฝึกนักศึกษาในส่วนของจัดการพบกลุ่ม แต่นัดในการสอนเนื้อหาวิชาการให้โดยตรง ซึ่งเป็นการคลาดเคลื่อนจากวัตถุประสงค์ของการพบกลุ่ม ที่ต้องใช้เวลาร้อยละ 60 - 70 ในการกระตุ้นให้นักศึกษามีโอกาสที่จะฝึกให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ และมีคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ (นฤมล ดันทรเศรษฐ์ และสมประสงค์ วิทย์เกียรติ, 2534) นอกจากนี้ครูประจำกลุ่มส่วนใหญ่จะเป็นบุคลากรซึ่งมีหน้าที่หรือภารกิจหลักในการสอนอยู่ในสถานการศึกษาในระบบโรงเรียนเป็นหลักจึงไม่สามารถทำงานได้เต็มเวลา และนัดหมายเวลาเพื่อจัดกิจกรรมกลุ่มไม่สะดวก ทั้งยังขาดเทคนิคการสอนที่จำเป็นสำหรับครูประจำกลุ่ม และขาดความเข้าใจในเรื่องจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (ธีรยุทธ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา, 2534)

เนื่องจากปริมาณของครูประจำกลุ่มมีจำนวนมากเพื่อให้ครูประจำกลุ่มมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนและมีมาตรฐานเดียวกัน กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้อนุมัติหลักสูตรการฝึกอบรมครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญใหม่ โดยปรับปรุงให้เป็นกระบวนการฝึกอบรมที่ใช้สื่อประสม ประกอบด้วย การศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง การพบกลุ่ม และการศึกษาจากวีดิทัศน์หรือรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม และกำหนดให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นหน่วยฝึกอบรม ซึ่งในการฝึกอบรมเน้นตัวผู้เข้ารับการอบรม เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ศึกษาด้วยตนเองจากสื่อต่าง ๆ ซึ่งในการฝึกอบรมทางไกลจะมีลักษณะที่ใช้สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ แทนสื่อบุคคล ใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลักสำคัญคือ ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง และใช้สื่อเสริมคือ วีดิทัศน์หรือรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม และการเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่ม เพื่อเป็นการสรุปความรู้ ความเข้าใจ และอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะคติของสมาชิกในกลุ่ม (สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสตรีนคร, มปป.)

กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้อนุมัติหลักสูตรการฝึกอบรมครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญใหม่ โดยเริ่มใช้เมื่อปีงบประมาณ 2539 และยังไม่มีการติดตามผลการดำเนินการฝึกอบรม จึงเป็นที่น่าสนใจว่า การฝึกอบรมครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ซึ่งเป็นกระบวนการฝึกอบรมที่ใช้สื่อประสม ประกอบด้วย การศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง การพบกลุ่ม และการศึกษาจากวีดิทัศน์หรือรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด โดยศึกษาความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องในการฝึกอบรมครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ว่ามีความเข้าใจต่อการฝึกอบรมอย่างไรในเรื่องเกี่ยวกับสื่อประสมในการฝึกอบรมทางไกล โดยศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อในทางปฏิบัติ คือ การศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง การพบกลุ่ม และการศึกษาจากวีดิทัศน์หรือรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม และจากการศึกษามือถือดำเนินการอบรมและประเมินผลการอบรมของกรมการศึกษานอกโรงเรียนพบว่าการจัดฝึกอบรมครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด บุคคลที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับการจัดการฝึกอบรมทางไกล คือ ผู้บริหาร ผู้ดำเนินการฝึกอบรม และผู้เข้ารับการอบรม ซึ่งผู้บริหารจะมีบทบาทหน้าที่ในฐานะประธานการฝึกอบรมควบคุมดูแลการฝึกอบรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป็นผู้อนุมัติการประเมินผลผู้เข้ารับการอบรม ส่วนผู้ดำเนินการฝึกอบรมจะเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์การอบรม จัดดำเนินการทดสอบก่อนการอบรมและหลังการอบรม มอบหมายภารกิจการศึกษาชุดฝึกอบรมและมอบหมายข้อทดสอบระหว่างการศึกษาชุดฝึกอบรม และผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้ที่ต้องการการศึกษาต่อเนื่องเพื่อสนองตอบตามความต้องการของตน ในการที่จะศึกษางานการศึกษานอกโรงเรียน บทบาทหน้าที่ของครูประจำกลุ่ม ซึ่งเมื่อผ่านการฝึกอบรมจะได้รับวุฒิบัตร เพื่อนำมาประกอบการสมัครเป็นครูประจำกลุ่มทางไกล (สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร, มปป.) ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงกำหนดบุคคลทั้ง 3 กลุ่มเป็นประชากรในการวิจัยเพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคคลทั้ง 3 กลุ่ม ที่มีต่อการฝึกอบรมครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ในด้านการศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง ด้านการพบกลุ่ม และด้านการศึกษาจากวีดิทัศน์หรือรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ซึ่งเมื่อบุคคลทั้ง 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหาร ผู้ดำเนินการฝึกอบรม และผู้เข้ารับการอบรม มีความเข้าใจต่อการฝึกอบรมทางไกลแล้ว จะทำให้การฝึกอบรมทางไกลเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และในฐานะที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก และสนับสนุนการจัดการศึกษานอกโรงเรียนระดับจังหวัด และทำหน้าที่ในการฝึกอบรมครูประจำกลุ่ม ซึ่งเมื่อผู้เข้ารับการอบรมผ่านการประเมินผลแล้วไปปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่มจะสามารถนำวิธีการในการจัดการศึกษาทางไกล โดยเฉพาะอย่างยิ่งนำความรู้และประโยชน์จากการ

ฝึกรวมไปสู่การปฏิบัติโดยชี้แจง แนะนำ ช่วยเหลือนักศึกษาค้นหาการเรียนสายสามัญ
วิธีเรียนทางไกล ได้ใช้สื่อประสมในการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่มได้
อย่างถูกต้อง ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ โดยยึดหลักปรัชญาบนความ
เชื่อพื้นฐานของกระบวนการแก้ปัญหา เกิดการเรียนรู้โดยวิธีการศึกษาดด้วยตนเอง สามารถคิดเป็น
ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น สามารถนำความรู้และทักษะไปใช้ประโยชน์ต่อตนเอง และสังคมได้
ต่อไป

ดังนั้น การที่จะศึกษาความคิดเห็นของบุคคล 3 กลุ่ม ที่มีต่อการฝึกรวมครูประจำ
กลุ่มซึ่งจัดฝึกรวมโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด จะทำให้ได้แนวทางในการปรับปรุง
การจัดฝึกรวมทางไกลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อที่ใช้ในการฝึกรวม
อีกด้วย นอกจากนี้ยังเป็นการสนับสนุนให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเห็นความ
สำคัญของสื่อในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยให้บริการและ
กระจายสื่อให้แก่ นักศึกษาได้อย่างทั่วถึง และผู้เข้ารับการอบรมซึ่งต่อไปจะเป็นครูประจำกลุ่มซึ่ง
จะมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล
มีความเข้าใจในวิธีการจัดการเรียนการสอนทางไกล ส่วนด้านสถานที่ที่ทำการศึกษาวิจัย ผู้วิจัย
เลือกศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพราะว่า ผู้วิจัยปฏิบัติงานที่ศูนย์
การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่พัฒนาวิชาการและ
พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในระดับภาคที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการแต่
ละพื้นที่ และพัฒนาหลักสูตร รูปแบบการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และระบบการ
วัดผล ซึ่งผลการศึกษาที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในการจัดกิจกรรม
การศึกษานอกโรงเรียนให้เหมาะสมกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขต
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและเป็นแนวทางในการพัฒนาการฝึกรวมให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดำเนินการฝึกรวม และผู้เข้ารับการอบรม
ต่อการฝึกรวมทางไกลครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญของศูนย์การศึกษานอก
โรงเรียนจังหวัด

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดำเนินการฝึกอบรม และผู้เข้ารับการอบรมต่อการฝึกอบรมทางไกลครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

สมมติฐานของการวิจัย

จากงานวิจัยของ ชำนาง หนูนิล (2534) ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลและผู้ที่เกี่ยวข้อง กับสภาพการบริหารและปัญหาในการบริหารของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มสองกลุ่ม ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านการจัดองค์การบริหารงาน

งานวิจัยของ สุจิตรา จันทรวินาส (2537) ได้ศึกษาสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของตนเอง ผู้ดำเนินงาน และนักศึกษา พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูประจำกลุ่ม ผู้ดำเนินงาน และนักศึกษา ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านธุรการของกลุ่มและกระบวนการกลุ่ม

จากงานวิจัยดังกล่าว เป็นการศึกษาความคิดเห็นของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่มีต่อสภาพใดสภาพหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของแต่ละคนต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือสภาพใดสภาพหนึ่ง มีความแตกต่างกัน จึงทำให้ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดำเนินการฝึกอบรม และผู้เข้ารับการอบรมต่อการฝึกอบรมทางไกลครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคตะวันออก ในด้านการศึกษาคู่มือฝึกอบรมด้วยตนเองแตกต่างกัน

2. ความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดำเนินการฝึกอบรม และผู้เข้ารับการอบรมต่อการฝึกอบรมทางไกลครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคตะวันออก ในด้านการพบกลุ่มแตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดำเนินการฝึกอบรม และผู้เข้ารับการอบรมต่อการฝึกอบรมทางไกลครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

จังหวัดในเขตภาคตะวันออก ในด้านการศึกษาจากวิดิทัศน์หรือรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาการฝึกอบรมทางไกลครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญที่จัดโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคตะวันออก ซึ่งเป็นกระบวนการให้ความรู้ ความเข้าใจ และฝึกทักษะในเรื่องที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่มที่มีประสิทธิภาพแก่ผู้ประสงค์จะเป็นครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคตะวันออก โดยใช้สื่อประสม 3 ชนิดร่วมกัน ดังนี้

1.1 การศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เป็นการที่ผู้จัดการอบรมให้ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาด้วยตนเอง จากชุดฝึกอบรมจำนวน 8 ชุดวิชา คือ หลักการศึกษานอกโรงเรียน บทบาทหน้าที่ครูประจำกลุ่ม หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การเทียบโอน การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เทคโนโลยีดาวเทียมเพื่อการศึกษาทางไกล และวิธีดำเนินการจัดการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม

1.2. การพบกลุ่ม มีลักษณะเป็นการจัดกิจกรรมกลุ่ม โดยผู้จัดการอบรมให้ผู้เข้ารับการอบรมได้สรุปความรู้ ความเข้าใจ และอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยน ความรู้ ทัศนคติ จากการศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง ศึกษาวิดิทัศน์หรือรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม และร่วมกิจกรรมกลุ่ม

1.3. การศึกษาจากวิดิทัศน์หรือรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม เป็นการที่ผู้จัดการอบรมให้ผู้เข้ารับการอบรม ศึกษาจากวิดิทัศน์หรือรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ได้แก่ รายการเรื่องหลักการศึกษานอกโรงเรียน เรื่องบทบาทหน้าที่ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียน เทคโนโลยีดาวเทียมเพื่อการศึกษาทางไกล และวิธีดำเนินการจัดการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม

2. ประชากรในการวิจัย ประกอบด้วยบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการฝึกอบรมทางไกลครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ที่จัดโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคตะวันออก จำนวน 9 จังหวัด คือ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสมุทรปราการ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครนายก ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดฉะเชิงเทรา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดชลบุรี ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระยอง ศูนย์การศึกษานอก

โรงเรียนจังหวัดจันทบุรี ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดตราด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปราจีนบุรี และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสระแก้ว แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

2.1 ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

2.2 ผู้ดำเนินการฝึกอบรม ได้แก่ อาจารย์ที่ทำหน้าที่และรับผิดชอบในการฝึกอบรมทางไกลครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

2.3 ผู้เข้ารับการอบรม ได้แก่ ครูประจำการในโรงเรียน หรือบุคคลทั่วไปที่จบการศึกษาจากสาขาอาชีพต่าง ๆ ที่สมัครเข้ารับการอบรม

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น คือ สภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการฝึกอบรมทางไกล ได้แก่

3.1.1 ผู้บริหาร

3.1.2 ผู้ดำเนินการฝึกอบรม

3.1.3 ผู้เข้ารับการอบรม

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมทางไกลครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.2.1 การศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง ได้แก่

3.2.1.1 วัตถุประสงค์

3.2.1.2 เนื้อหา

3.2.1.3 กิจกรรม

3.2.1.4 สื่อการสอน

3.2.1.5 การวัดผลประเมินผล

3.2.2 การพบกลุ่ม ได้แก่

3.2.2.1 วัตถุประสงค์

3.2.2.2 เนื้อหา

3.2.2.3 กิจกรรม

3.2.2.4 สื่อการสอน

3.2.2.5 การวัดผลประเมินผล

3.2.3 การศึกษาจากวิดิทัศน์หรือรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ได้แก่

3.2.3.1 วัตถุประสงค์

3.2.3.2 เนื้อหา

3.2.3.3 กิจกรรม

3.2.3.4 สื่อการสอน

3.2.3.5 การวัดผลประเมินผล

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้บริหาร ผู้ดำเนินการฝึกอบรม และผู้เข้ารับการอบรม ได้ศึกษาชุดฝึกอบรมจำนวน 8 ชุดวิชาเหมือนกัน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมทางไกลครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ดำเนินการฝึกอบรม และผู้เข้ารับการอบรม ต่อการฝึกอบรมทางไกลครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญที่จัดโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคตะวันออก ซึ่งเป็นกระบวนการฝึกอบรมที่ใช้สื่อประสม ประกอบด้วย การศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง การพบกลุ่ม และการศึกษาจากวีดิทัศน์หรือรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ดังนี้

1.1 ความคิดเห็นต่อการศึกษาศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง หมายถึง ความเข้าใจ หรือความรู้สึกนึกคิด ต่อกระบวนการฝึกอบรมทางไกล ด้านการศึกษาศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง ในด้านย่อย ด้านวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการสอนและการวัดผลประเมินผล ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม

1.2 ความคิดเห็นต่อการพบกลุ่ม หมายถึง ความเข้าใจ หรือความรู้สึกนึกคิด ต่อกระบวนการฝึกอบรมทางไกล ด้านการพบกลุ่ม ในด้านย่อย ด้านวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการสอนและการวัดผลประเมินผล ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม

1.3 ความคิดเห็นต่อการศึกษาจากวีดิทัศน์หรือรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม หมายถึง ความเข้าใจ หรือความรู้สึกนึกคิด ต่อกระบวนการฝึกอบรมทางไกลด้านการศึกษาจากวีดิทัศน์หรือรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ในด้านย่อย ด้านวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการสอน และการวัดผลประเมินผล ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม

2. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคตะวันออก

3. ผู้ดำเนินการฝึกอบรม หมายถึง อาจารย์ที่ทำหน้าที่และรับผิดชอบในการฝึกอบรมทางไกลครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคตะวันออก

4. ผู้รับการอบรม หมายถึง ครูประจำการในโรงเรียน หรือบุคคลทั่วไปที่จบการศึกษาจากสาขาอาชีพต่าง ๆ ที่สมัครเข้ารับการอบรม ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคตะวันออก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อการฝึกอบรมทางไกล ซึ่งเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดฝึกอบรมทางไกลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อสื่อประสมที่ใช้ในการฝึกอบรมทางไกล ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรมทางไกลครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อสื่อประสมที่ใช้ในการฝึกอบรมทางไกล ซึ่งนำมาประยุกต์เป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อการเรียนนอกระบบโรงเรียน วิธีเรียนทางไกล ให้เหมาะสมกับผู้ให้บริการมากยิ่งขึ้น
4. ทำให้เห็นมุมมองของบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการฝึกอบรมทางไกล ในการมองด้านการศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง การพบกลุ่ม และการศึกษาจากวีดิทัศน์หรือรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม เพื่อนำไปสู่แนวทางการดำเนินงานที่แตกต่างจากในลักษณะที่เคยปฏิบัติ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย